

 TROMS fylkeskommune ROMSSA fylkkesuohkan		Senja videregående skole		Dok.id.: 2.14.11.36
LOKAL LÆREPLAN I YRKESFAGLIG FORDYPNING FOR VG2, Landbruk				Dok.type: Generelt
Versjon: 2.01	Skrevet av: Magnhild J. Nymo	Gjelder fra: 05.05.2023	Godkjent av: Stein Erik Svendsen	Sidenr: 1 av 10

SENJA VIDEREGÅENDE SKOLE

LOKAL LÆREPLAN I YRKESFAGLIG FORDYPNING FOR

Naturbruk landbruk

Formål med yrkesfaglig fordypning på Vg2

Fagets formål er å:

- gi mulighet til å veksle mellom læringsarenaer og til å oppleve realistiske arbeidssituasjoner
- gi godt grunnlag for å velge lærefag, mulighet til å knytte kontakt med potensiell lærebedrift og relevant opplæring i forhold til framtidig yrkesutøvelse
- introdusere eleven for arbeidslivet og arbeidslivets regler
- gjøre det mulig for potensielle lærebedrifter å gi eleven nødvendig framovermelding med tanke på lære-/lærekandidatplass
- gi regionalt og lokalt arbeidsliv mulighet til å definere innholdet i opplæringen i tråd med lokale kompetansebehov
- gi mulighet til å prøve ut ett eller flere aktuelle lærefag, få erfaring med innhold, oppgaver og arbeidsmåter og mulighet til å fordype seg i kompetansemål fra læreplanene på Vg3-nivå
- gi mulighet til å ta fellesfag i fremmedspråk eller programfag fra studieforberedende utdanningsprogrammer og fellesfag fr VG3påbygging til generell studiekompetanse

Felles kompetansemål Yrkesfaglig fordypning

Introduksjon til arbeidslivet

Mål for opplæringa er at eleven skal kunne:

- Være klar over arbeidsgivers styringsrett
- Beskrive arbeidstakers rettigheter og plikter
- Utføre arbeidet i samsvar med gjeldende krav til helse, miljø og trygghet på valgte opplæringsarena

Arbeidslivets regler

Mål for opplæringa er at eleven skal kunne:

- Etterleve krav til oppmøte
- Etterleve bedriftens regler for bruk av sosiale medier
- Etterleve/identifisere seg med kjernen i bedriftens kultur
- Vise gode holdninger
- Anvende språk, oppførsel og kleskode som forventes i yrkesrollen
- Representere bedriftens ansikt utad

Elevene skal som del av opplæringen i yrkesfaglig fordypning bruke skolegårdsbruket som læringsarena, og delta i den daglige driften av gården.

Elevene skal som del av opplæringen i yrkesfaglig fordypning skaffe seg teoretisk viten og skrive en oppgave med emne som de velger selv.

Kompetansemålene skal hentes fra læreplanene for VG3, alternativt fra valgbare programfag.

Vurdering

Eleven vurderes underveis gjennom observasjon og fordypningsoppgaven. Det gis termin- og standpunktskarakterer i faget i samsvar med opplæringsloven.

Årstrinn	Ordning
Vg2	<p>Elevene skal ha en standpunktkarakter for den delen av prosjekt til fordypning som følger lokal læreplan.</p> <p>Eleven skal følge vurderingsordningen for nasjonale læreplaner når de er valgt som hele eller deler av prosjekt til fordypning.</p>

Omfang og struktur

Timeramme for Yrkesfaglig fordypning er totalt 253 årstimer.

Yrkesfaglig fordypning i **GartnERNæring** består av følgende hovedområder.

Årstrinn	Hovedområder fra VG3
VG2	<p>Styre utviklingen av en plante gjennom skjæring, forming, vanning, gjødsling og klimaregulering, og med kjemiske midler i tråd med gjeldende regelverk</p> <p>Identifisere vanlige fysiologiske skader, skadegjørere og nytteorganismer</p> <p>Forebygge, registrere og behandle sykdom og skade på planter og bruke plantevernmidler i samsvar med gjeldende regelverk</p> <p>Vurdere jordtyper og dyrkingsmediers egenskaper</p> <p>Planlegge og utføre arbeid med tilførsel av vann og næring under ulike dyrkingsforhold på en miljømessig forsvarlig måte</p> <p>Gjøre rede for ulike formeringsmetoder i planteproduksjonen og utføre planteformering</p> <p>Utføre arbeidsoperasjoner på riktig tidspunkt i forhold til plantens utviklingsstadium for å få optimalt sluttprodukt</p> <p>Bruke vanlige produksjonsmetoder i ulike plantekulturer på friland og i veksthus</p>

Grunnleggende ferdigheter for GartnERNæring

Grunnleggende ferdigheter er integrert i kompetansemålene der de bidrar til utvikling av og er en del av fagkompetansen. I gartnERNæring forstås grunnleggende ferdigheter slik:

Å kunne uttrykke seg muntlig i gartnERNæringen innebærer å forklare og begrunne valg. Det betyr også å forklare og presentere produksjonsprosesser og produkter for kunder og

myndigheter. Videre vil det si å delta i diskusjoner om produksjonsmetoder og kommunisere med produsenter og leverandører.

Å kunne uttrykke seg skriftlig i gartnæringsnæringen innebærer å dokumentere egen aktivitet knyttet til produksjon og opplæring. Videre vil det si å presentere prosesser og produkter

for myndigheter og salgsledd. Det innebærer også å presentere enkle hageskisser for kunder.

Å kunne lese i gartnæringsnæringen innebærer å bruke bruksanvisninger, HMS-datablader og faglitteratur. Videre betyr det å orientere seg i gjeldende regelverk og følge med i debatter

om næringen og næringsinteresser i dagspressen og andre medier.

Å kunne regne i gartnæringsnæringen innebærer å beregne areal, volum og masse og utføre overslagsregning og prosentregning. Videre betyr det å bruke tall og beregninger til gjennomføring og dokumentasjon av produksjoner. Det vil også si å utarbeide regnskapstall, tabeller, diagrammer og enkel statistikk.

Å kunne bruke digitale verktøy i gartnæringsnæringen innebærer å formidle og presentere egne produkter og produksjonsprosesser. Videre betyr det å kalkulere og tilrettelegge for

regnskapsføring, innhente og utveksle informasjon. Det innebærer å kommunisere med myndigheter, aktører i markedet, kollegaer og kunder. Videre vil det si å bruke digitale

kart og digitale styrings- og avlesingsinstrumenter.

Kjennetegn

Lav grad = Karakter 1-2

Middels grad = Karakter 3-4

Høy grad = Karakter 5-6

VG2 Landbruk YFF	Versjon.: 2.01	Dok.id.: 2.14.11.36
	Side : 5 av 10	

Yrkesfaglig fordypning i **Plante- og husdyrproduksjonsfaget** består av følgende hovedområder.

Årstrinn	Hovedområder fra VG3
VG2	<p>Planlegge, utføre og vurdere stell av dyr ut fra hensyn til avl og foring, anatomi, fysiologi, etologi og dyrevelferd innenfor minst to ulike typer husdyrproduksjoner</p> <p>Identifisere symptomer på mistrivsel, skader og vanlige sykdommer hos planter og dyr og iverksette relevante tiltak</p> <p>Planlegge og utføre arbeidsoppgaver til riktig tid og tidspunkt ut fra optimalisering av kvalitet og produksjonsutbytte</p> <p>Innhente informasjon om og beskrive kvalitetskrav, leveringsmåter og leveringsbestemmelser innenfor plante- og husdyrproduksjon</p> <p>Innhente informasjon om og beskrive kvalitetskrav, leveringsmåter og leveringsbestemmelser innenfor plante- og husdyrproduksjon.</p>

Beskrivelse av hovedområdene

Hovedområde

Planlegge, utføre og vurdere stell av jord og planter ut fra hensyn til økologi, jordkultur og plantekultur i minst to ulike planteproduksjoner

- Utarbeide skifteplan (manuell og elektronisk)
- Vurdere ulike alternativer for jordarbeiding og utføre aktuell jordarbeiding
- Vurdere planteproduksjon gjennom vekstsesongen

Laveste grad av måloppnåelse: 2 Navngi forskjellige planter og jordarter.

Forklare hva en skifteplan inneholder

Middels grad av måloppnåelse: 3-4 Kunne sette opp en enkel skifteplan. Kunne tolke en jordanalyse

Høy grad av måloppnåelse : 5-6 Begrunne valg i skifteplanen. Velge mellom ulike alternativer i planteproduksjonen

Planlegge, utføre og vurdere stell av dyr ut fra hensyn til avl og fôring, anatomi, fysiologi, etologi og dyrevelferd innenfor minst to ulike husdyrproduksjoner

Laveste grad av måloppnåelse : 2 - Forklare vitsen med fôringsplan og avlsarbeid.

Forklare begrepa anatomi, fysiologi, etologi og dyrevelferd. Beskrive arealkravet

Middels grad av måloppnåelse : 3-4 Kunne sette opp dyrets næringsbehov i en fôrplan. Kunne tolke fôranalyse. Kunne gi oversikt over avlsarbeid på landsplan og i buskap

Anvende produksjonsresultat til planlegging fôring, avl og tekniske løsninger.

Tolke arealkravet

Høy grad av måloppnåelse : 5-6 Begrunne ulike valg. Diskutere fordeler og ulemper ved ulike tekniske løsninger

Planlegge og utføre arbeidsoppgaver til riktig tid og tidspunkt ut fra optimalisering av kvalitet og produksjonsutbytte

- Kjenne til kvalitetssystem for landbruksråvarer
- Kunne tolke råvareanalyser
- Kunne iverksette nødvendige tiltak ved kvalitetssvikt / avvik
- Lage en produksjonsplan for aktuelle plante- og husdyrproduksjoner gjennom sesongen
- Planlegge daglig stell og vurderinger som hold til produksjonsdyr

Laveste grad av måloppnåelse : 2 Kjenne til kvalitetsregler for ulike råvarer. Se nytten av en produksjonsplan. Se nytten av en arbeidsplan

Middels grad av måloppnåelse : 3-4 Kunne tolke kvalitetsanalyser. Gjennomføre planlegging

Høy grad av måloppnåelse : 5-6 Kunne bruke kvalitetsanalysene for optimalisering og forbedring av råvarene og utbytte. Kunne begrunne de valgte løsninger når avvik avdekkes. Vurdere nytten og begrunne ulike valg

Innhente informasjon om og beskrive kvalitetskrav, leveringsmåter og leveringsbestemmelser innenfor plante- og husdyrproduksjon

Laveste grad av måloppnåelse : 2 Kjenne til at det er krav og betingelser innen ulike produksjoner

Middels grad av måloppnåelse : 3-4 Gi eksempler på krav, betingelser og bestemmelser innen produksjoner. Finne muligheten for ekstra betaling i valgte produksjoner

Høy grad av måloppnåelse : 5-6 Foreslå og begrunn valg av ulike alternativ før levering av valgte produkt. Begrunne kvalitetskrav innen plante- og husdyrproduksjon

Bruke traktor, maskiner og utstyr i tråd med gjeldende regelverk og utføre feilsøking og enkle reparasjoner

Kunne bruke traktor, maskiner og utstyr ut fra gjeldende regelverk

Utføre feilsøking på traktor og / eller utstyr

Utføre enkle reparasjoner på traktor og / eller utstyr

Laveste grad av måloppnåelse: 2 - Kunne bruke traktor og maskiner på et fornuftig vis. Kunne demonstrere oljeskift

Middels grad av måloppnåelse : 3-4 Utføre enkel service og vedlikehold

Høy grad av måloppnåelse : 5-6 Vurdere behovet for reparasjoner og utskiftninger. Kunne vurdere aktuelle alternativer

Grunnleggende ferdigheter er integrert i kompetansemålene der de bidrar til utvikling av og er en del av fagkompetansen. I landbruk forstås grunnleggende ferdigheter slik:

Å kunne uttrykke seg muntlig i landbruk innebærer å forklare og begrunne valg og presentere produksjonsprosesser og produkter for kunder og myndigheter. Det betyr også å ta del i diskusjoner om produksjonsmetoder, beskrive arbeidsoppgaver og instruere andre.

Å kunne uttrykke seg skriftlig i landbruk innebærer å presentere prosesser og produkter. Det betyr dessuten å dokumentere ulike typer produksjoner i tillegg til egen aktivitet knyttet til produksjoner.

Å kunne lese i landbruk innebærer å bruke arbeidsinstruksjoner, planer, bruksanvisninger, HMS-datablader og faglitteratur. Videre betyr det å orientere seg i regelverk og kvalitetskriterier, følge med i debatter om næringen og næringsinteresser i dagspresse og andre medier.

Å kunne regne i landbruk innebærer å bruke tall og beregninger i planlegging, gjennomføring, dokumentasjon og analyse av ulike typer produksjoner. Det betyr også å utarbeide og forstå tabeller, diagrammer og enkel statistikk og utføre kalkulasjon.

Å kunne bruke digitale verktøy i landbruk innebærer å presentere produkter og produksjonsprosesser, tilrettelegge for regnskapsføring, og innhente og utveksle informasjon. Videre betyr det å bruke programvare for oppfølging av husdyrbesetninger, hente værobservasjoner fra Internett, bruke digitale kart og benytte digitale instrumenter til planlegging og optimalisering av produksjoner.

Yrkesfaglig fordypning i **Traktor og maskiner** består av følgende hovedområder.

Årstrinn	Hovedområder fra VG3
VG2	<p>Traktor og maskiner</p> <p>Bruke traktor, maskiner, redskaper og annet utstyr i tråd med gjeldende regelverk og utføre feilsøking og enkle reparasjoner</p> <p>Utføre vedlikehold og enkle reparasjoner på traktorer, maskiner og teknisk utstyr</p> <p>Planlegge og gjennomføre effektive kjøremønstre med landbruksmaskiner</p> <p>Planlegge, gjennomføre og vurdere bruk av traktor og utstyr til arbeidsoperasjoner etter gjeldende regelverk i egen produksjon, i leiekjøring eller i maskinsamarbeid</p> <p>Bruke traktor og utstyr energiøkonomisk og miljøvennlig</p> <p>Beskrive utrustning og funksjoner på traktorer og andre maskiner</p> <p>Velge redskaper til arbeidsoppgaver ut fra naturgitte og klimatiske forhold</p> <p>Bruke traktor og utstyr under ulike forhold etter gjeldende</p>

	regelverk og uten unødig slitasje på utstyr og belastning på jord og vegetasjon.
--	--

Hovedområder

Maskinbruk

Hovedområdet omfatter bruk av traktorer, maskiner, redskaper og utstyr i landbruks- og tjenesteproduksjon. Det omfatter sammenhenger mellom biologiske, miljømessige, maskintekniske og økonomiske forhold knyttet til effektiv bruk av maskiner. I hovedområdet inngår helse, miljø og sikkerhet knyttet til bruk av maskinelt utstyr i landbruket og i tilliggende næringsvirksomhet. Veiledning og kundekontakt er også en del av hovedområdet.

Reparasjon og vedlikehold

Hovedområdet omfatter vedlikehold og reparasjoner av teknisk landbruksutstyr med tanke på optimal virkemåte og sikker bruk. Videre omfatter det konsekvenser av uhell og driftsstans og hvordan dette kan forebygges og følgene reduseres.

Grunnleggende ferdigheter er integrert i kompetansemålene der de bidrar til utvikling av og er en del av fagkompetansen. I traktor og maskiner forstås grunnleggende ferdigheter slik:

Å kunne uttrykke seg muntlig i traktor og maskiner innebærer å forklare hvordan et arbeid er planlagt utført. Det betyr også å veilede andre og drøfte ulike tilnærminger til oppgaven med oppdragsgivere.

Å kunne uttrykke seg skriftlig i traktor og maskiner innebærer å rapportere aktiviteter og dokumentere produksjon og aktivitet.

Å kunne lese i traktor og maskiner innebærer å bruke arbeidsbeskrivelser, instruksjonsbøker, brukerhåndbøker, dele- og utstyrs kataloger, HMS-datablader og faglitteratur.

Å kunne regne i traktor og maskiner innebærer å beregne areal, avstand, tidsbruk, maskinkapasitet, drivstofføkonomi og forbruk av innsatsfaktorer som gjødsel, plantevernmidler og såfrø.

Å kunne bruke digitale verktøy i traktor og maskiner innebærer å bruke digitalt kontroll- og måleutstyr. Det betyr også å dokumentere arbeid, søke informasjon og kommunisere og bestille varer og tjenester gjennom Internett.

Reparasjon og vedlikehold

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- utarbeide vedlikeholdsplaner og vurdere behov for verktøy, forbruksmateriell og reservedeler for landbruksmaskiner
- kontrollere teknisk og sikkerhetsmessig status på traktorer og maskiner og vurdere behov for autorisert service og reparasjoner
- utføre vedlikehold og enkle reparasjoner på traktorer, maskiner og teknisk utstyr
- ta hånd om spillolje og annet spesialavfall fra traktor- og maskinparken i tråd med gjeldende regelverk

Kjennetegn

Lav grad = Karakter 1-2

Middels grad = Karakter 3-4

Høy grad = Karakter 5-6

Godkjent dato 1/10-2017

Stein Erik Svendsen
Rektor

Kryssreferanser

Eksterne referanser